



Vijftig jaar georganiseerd smalfilmen in Nederland

Bij het 700-jarig bestaan van Amsterdam hoorde ik de schrijver Jan de Hartog de opmerking maken: 't Is een hele tijd, 700 jaar, maar als ik bedenk dat ik een tiende gedeelte daarvan zelf heb meegemaakt, dan lijkt het opeens veel korter'.

Maar, als ik dan bedenk dat – toen veertig jaar geleden een aantal heren plechtig het 10-jarig bestaan van de Nederlandsche Smalfilm Liga herdachten – ik nog sommetjes op school zat te maken, dan vind ik veertig jaar verschrikkelijk lang geleden. Om over vijftig jaar maar helemaal te zwijgen. Het is maar net hoe je het bekijkt.

* *
*

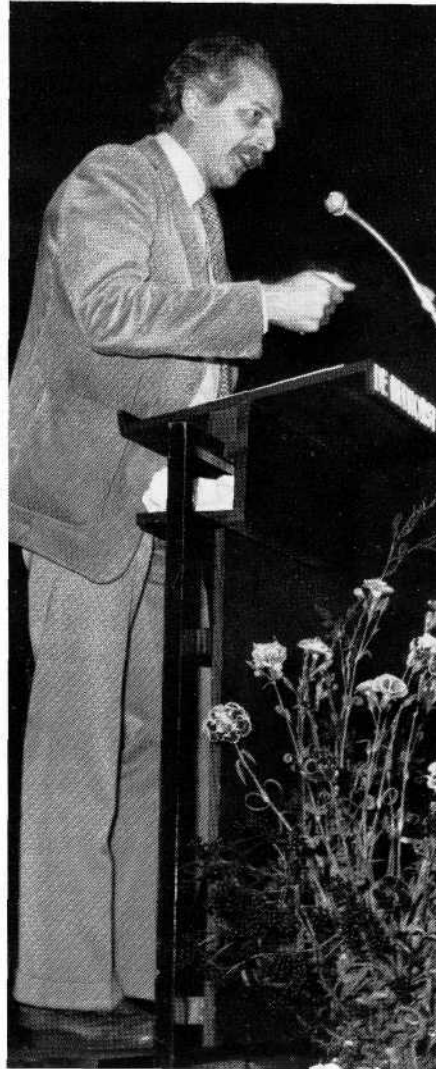
Nu zult u zich ongetwijfeld afvragen, wat heeft dat 10-jarig bestaan van de Nederlandsche Smalfilm Liga met het 50-jarig bestaan van de NOVA te maken? Laat ik dan nu maar meteen met een teleurstellende mededeling voor de draad komen; de NOVA als zodanig bestaat helemaal geen vijftig jaar.

Het zit namelijk zo.

Op zaterdag 19 december 1931 kwamen in Hotel Americain aan het Leidseplein te Amsterdam een aantal smalfilmfanaten bij elkaar. Dat was op zich al iets heel bijzonders, want smalfilmers waren toen net zo schaars al koperen centen nu. Maar wat ze daar deden was eigenlijk nog veel opmerkelijker. Ze richtten de Nederlandsche Smalfilm Liga op.

Onder die oprichters treft men namen aan die ook nu nog een bekende klank hebben, zoals de cineast Mannus Franken en de schrijvers Dick Boer en D. Knecht.

Inderdaad een opmerkelijke gebeurtenis, de oprichting van een landelijke overkoepelende organisatie in een tijd, waarin het smalfilmen echt nog een hele exclusieve bezigheid was, waar maar een handje vol mensen zich mee bezig hield.



Wim Oosterman: 'Wil men de NOVA zijn centrale plaats in de amateurfilmery in Nederland blijven toekennen, dan zal de NOVA zich ook voortdurend moeten blijven vernieuwen, mee moeten veranderen met de veranderingen'.

* *
*

Om nu het verband te vinden tussen de in 1931 opgerichte Nederlandsche Smalfilm Liga en de in 1981 jubilerende NOVA, behoeven we alleen maar het briefhoofd van de NOVA aandachtig te bekijken.

NOVA Nederlandse Organisatie van Amateurfilmers
Beschermheer Z.K.H. de Prins der Nederlanden

Voortzetting van de Nederlandse Smalfilm Liga
Goedgekeurd bij K.B. d.d. 21 januari 1950, Nr. 53
Opgericht 19 december 1931

Al met al mogen we dus stellen, dat er op 19 december 1981 een periode van vijftig jaar georganiseerd smalfilmen in Nederland zal kunnen worden afgesloten. En dat is iets waar we niet zo maar aan voorbij willen gaan.

* *
*

Wat gedurende al die jaren een hoogtepunt vormde en ook nu nog steeds is, dat is de Nationale Filmwedstrijd.

Destijds heette het de Nationale Kinowedstrijden. Alleen wat het aantal inzendingen betreft, is er wel het één en ander veranderd. Worden er nu jaarlijks honderden films voorgezonden waarvan er tenslotte tussen de dertig en veertig aan de Nationale Wedstrijd mee kunnen doen, in 1931 werden er door 9 inzenders 14 films voor de Nationale Kinowedstrijd ingezonden.

Favoriet formaat voor de amateurfilmer was toen de 16 mm film. Er werd ook wel op het 9,5 mm formaat gewerkt. In 1932 kwam de 8 mm film op de markt, de Cine Kodak 8.

Dit nieuwe filmformaat moest de grote doorbraak in de amateurfilmery gaan bewerkstelligen. Maar als we dan lezen, wat de heer D. Knecht, de algemeen secretaris uit de beginjaren van de Nederlandsche Smalfilm Liga schrijft in een artikel ter gelegenheid van het tweede lustrum, dan moeten we ons van die grote doorbraak toch niet al te veel voorstellen.

Hij schrijft, op een moment dat de 8 mm film toch al negen jaar op de markt is: 'Tevreden zullen wij eerst zijn, indien die honderdtallen nog loslopende amateurs binnen onze veste zijn gehaald!'

* *
*

De NOVA van 1981 telt haar leden al lang niet meer in honderdtallen maar in duizenden. Betekent dat ook dat eindelijk de droomwens van de heer Knecht in vervulling is gegaan? Beslist niet. We zijn realistisch genoeg om te weten dat die duizenden NOVA-leden ten opzichte van het half miljoen filmcamerabezitters dat Nederland telt, betekenen dat 'die honderdtallen nog loslopende amateurs' zoals de heer Knecht ze noemt, er nu tienduizenden zijn geworden.

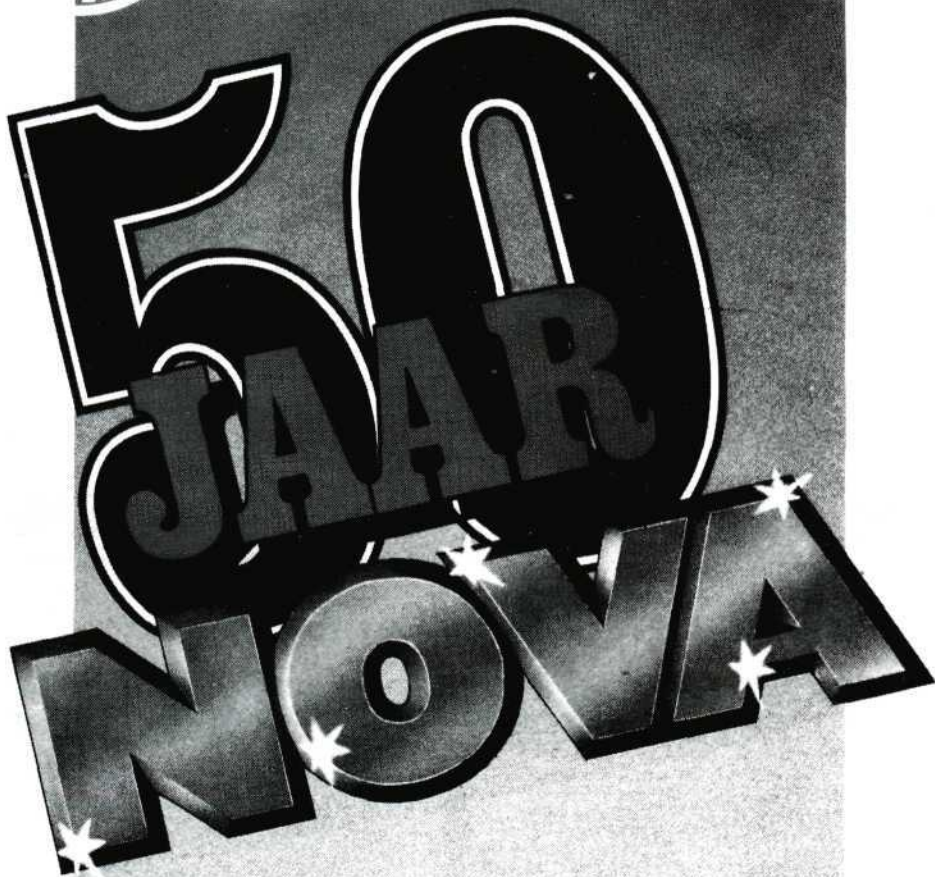
Wat moeten we dan nu zijn, tevreden of ontevreden?

Ik denk dat ook hier geldt, het is maar net van welke kant je het bekijkt. Wat is lang geleden, wat kort geleden, hoeveel leden zijn eigenlijk veel leden en hoeveel weinig? Eén ding is zeker, een half miljoen camerabezitters is in ieder geval heel, heel veel. Zeker is, dat de overgrote meerderheid daarvan beslist niet de bedoeling heeft om echt smalfilmer te worden. De meeste camerabezitters zijn al dik tevreden als er op hun filmrolletjes geen of zo goed als geen 'wazige' beelden voorkomen. Net als de overgrote meerderheid van de tegenwoordige racefietsbezitters al lang blij is als ze onderweg niet van hun fiets vallen.

* *
*

Maar ik ben er toch evenzeer van overtuigd, dat er een zeer groot aantal camerabezitters bestaat die het helemaal in zich hebben fijne filmamateurs te worden. Mensen die geweldig veel plezier zouden kunnen beleven aan die eindeloos mooie filmhobby, indien ze maar op de juiste weg gezet zouden worden. Keer op keer is al gebleken dat indien NOVA-leden in bepaalde plaatsen actie ondernemen, er daadwerkelijk bloeiende filmclubs kunnen ontstaan.

Wij die met ons allen de NOVA vormen, weten hoe fascinerend die filmhobby kan zijn. We zullen, juist ten behoeve van die potentiële smalfilmamateurs, het 50-jarig bestaan van de NOVA moeten gebruiken om onze filmhobby meer bekendheid te geven.



Bewust is er dan ook voor gekozen dat de evenementen, die plaats zullen vinden in het kader van de jubileumviering, geheel of vrijwel geheel zullen bestaan uit de actieve- of passieve beleving van de smalfilmhobby. Natuurlijk, hier en daar zal er best geefeest worden, de gezelligheid zal zeker niet geschuwd worden, maar het zal altijd een onderdeel vormen van een gebeurtenis op filmgebied.

* *
*

Nog een paar weken en de mijlpaal van een halve eeuw georganiseerd smalfilmen in Nederland zal zijn bereikt. Veel is er veranderd in al die jaren en veel zal er nog veranderen. Wil men de NOVA zijn centrale plaats in de amateurfilmerij in Nederland blijven toekennen, dan zal de NOVA

zich ook voortdurend moeten blijven vernieuwen, mee moeten veranderen met de veranderingen.

Als symbool voor deze gedachtengang zal bij het ingaan van het jubileumjaar het nieuwe, door Vic van Thiel ontworpen logo van de NOVA in gebruik worden genomen. Tijdens de nationale NOVA-filmmanifestatie 1980 werd dit – hierbij nu afgebeelde – logo door het publiek uit een aantal ontwerpen als het beste gekozen.

Ik zou willen besluiten met de wens uit te spreken, dat dit nieuwe NOVA-herkenningsteken gedurende de volgende vijftig jaar zal worden herkend als zijnde het symbool van een vereniging die op smalfilmgebied zeer veel voor haar leden zal kunnen blijven betekenen.

Wim Oosterman
voorzitter NOVA